

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 5. mája 2022*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2014/59/EÚ – Banková únia – Ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností – Články 36, 73 a 74 – Ochrana akcionárov a veriteľov – Čiastočné vykonanie pred uplynutím lehoty na prebratie – Postupné prebratie – Charta základných práv Európskej únie – Článok 17 ods. 1 – Právo vlastníť majetok“

Vo veci C-83/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Supremo Tribunal Administrativo (Najvyšší správny súd, Portugalsko) z 23. januára 2020 a doručený Súdnemu dvoru 17. februára 2020, ktorý súvisí s konaním:

BPC Lux 2 Sàrl,

BPC UKI LP,

Bennett Offshore Restructuring Fund Inc.,

Bennett Restructuring Fund LP,

Queen Street Limited,

BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP,

BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP,

CSS LLC,

Beltway Strategic Opportunities Fund LP,

EJF Debt Opportunities Master Fund LP,

TP Lux HoldCo Sàrl,

VR Global Partners LP,

CenturyLink Inc. Defined Benefit Master Trust,

* Jazyk konania: portugálčina.

City of New York Group Trust,
Dignity Health,
GoldenTree Asset Management Lux Sàrl,
GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd,
San Bernardino County Employees Retirement Association,
EJF DO Fund (Cayman) LP,
Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA

proti

Banco de Portugal,
Banco Espírito Santo SA,
Novo Banco SA,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Arabadžiev, sudcovia I. Ziemele (spravodajkyňa), T. von Danwitz, P. G. Xuereb a A. Kumin,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA, v zastúpení: D. Duarte Campos, T. Duarte a R. Oliveira, advogados, a P. Brito, J. Schmid Moura a S. Estima Martins, advogadas,
- BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund LP, EJF Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc., Defined Benefit Master Trust, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement Association et EJF DO Fund (Cayman) LP, v zastúpení: N. da Costa Silva Vieira a M. Marques Mendes, advogados, a D. Guimarães a A. Dias Henriques, advogadas,
- Banco de Portugal, v zastúpení: T. Rosado, R. Esteves de Oliveira a P. Moura Pinheiro, advogados, a T. Tönnies, advogada,

- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, S. Jaulino, M. J. Marques a P. Barros da Costa, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Triantafyllou, A. Nijenhuis, B. Rechen a A. Steiblytė, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. októbra 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 36, 73 a 74 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 173, 2014, s. 190), ako aj článku 17 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami BPC Lux 2 Sàrl, BPC UKI LP, Bennett Offshore Restructuring Fund Inc., Bennett Restructuring Fund LP, Queen Street Limited, BTG Pactual Global Emerging Markets and Macro Master Fund LP, BTG Pactual Absolute Return II Master Fund LP, CSS LLC, Beltway Strategic Opportunities Fund LP, EJV Debt Opportunities Master Fund LP, TP Lux HoldCo Sàrl, VR Global Partners LP, CenturyLink Inc., Defined Benefit Master Trust, City of New York Group Trust, Dignity Health, GoldenTree Asset Management Lux Sàrl, GoldenTree High Yield Value Fund Offshore 110 Two Ltd, San Bernardino County Employees Retirement Association et EJV DO Fund (Cayman) LP (ďalej len „BPC Lux 2 a i.“), ako aj Massa Insolvente da Espírito Santo Financial Group SA (ďalej len „Massa Insolvente“) na jednej strane a Banco de Portugal, Banco Espírito Santo SA (ďalej len „BES“) a Novo Banco SA na druhej strane vo veci rozhodnutia, ktoré 3. augusta 2014 prijala Banco de Portugal a ktoré sa týka riešenia krízovej situácie BES.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Článok 36 smernice 2014/59, nazvaný „Oceňovanie na účely riešenia krízových situácií“, stanovuje:

„1. Pred prijatím opatrenia na riešenie krízovej situácie alebo výkonom právomoci odpísať alebo konvertovať relevantné kapitálové nástroje orgány pre riešenie krízových situácií zabezpečia, aby spravodlivé, obozretné a realistické ocenenie aktív a záväzkov inštitúcie alebo subjektu v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b), c) alebo d) vykonala osoba nezávislá od ktoréhokoľvek orgánu verejnej moci vrátane orgánu pre riešenie krízových situácií, ako aj od inštitúcie alebo subjektu v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b), c) alebo d). ...

...

4. Účelom oceňovania je:

...

e) ak sa uplatňuje nástroj preklenovacej inštitúcie alebo nástroj oddelenia aktív, podložiť informáciami rozhodnutie o aktívach, právach, záväzkoch alebo akciách alebo iných nástrojoch vlastníctva, ktoré sa majú previesť, ako aj rozhodnutie o výške akejkoľvek protihodnoty, ktorá sa má vyplatiť inštitúcii, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo prípadne vlastníkom akcií či iných nástrojov vlastníctva;

...

10. Ocenenie, ktoré nespĺňa všetky požiadavky stanovené v tomto článku, sa považuje za predbežné, až kým nezávislá osoba nevykoná ocenenie, ktoré je v plnom súlade so všetkými požiadavkami stanovenými v tomto článku. Takéto konečné ocenenie *ex post* sa vykoná hneď, ako je to možné. Môže sa vykonať buď oddelene od ocenenia uvedeného v článku 74, alebo súčasne s uvedeným ocenením a rovnakou nezávislou osobou, ale musí byť od neho odlišené.

...“

4 Článok 73 tejto smernice, nazvaný „Zaobchádzanie s akcionármi a veriteľmi v prípade čiastočných prevodov a uplatňovania nástroja odpísania dlhu“, znie:

„Členské štáty v prípade, že sa uplatnil jeden alebo viaceré nástroje na riešenie krízových situácií, a to najmä na účely článku 75, zabezpečia, aby:

a) okrem prípadov, keď sa uplatňuje písmeno b), ak orgány pre riešenie krízových situácií prevedú len časti práv, aktív a záväzkov inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, sa akcionárom a tým veriteľom, ktorých nároky sa nepreviedli, vyplátilo na uspokojenie ich nárokov aspoň toľko, koľko by sa im vyplátilo, ak by sa inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, likvidovala na základe bežného konkurzného konania, v čase keď sa prijalo rozhodnutie uvedené v článku 82;

b) v prípadoch, v ktorých orgány pre riešenie krízových situácií uplatňujú nástroj odpísania dlhu, akcionárom a veriteľom, ktorých nároky sa odpísali alebo konvertovali na vlastný kapitál, nevznikli väčšie straty, ako by vznikli, ak by sa inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, likvidovala na základe bežného konkurzného konania, bezprostredne v čase keď sa prijalo rozhodnutie uvedené v článku 82.“

5 Podľa článku 74 uvedenej smernice s názvom „Oceňovanie rozdielu v zaobchádzaní“:

„1. Na účely posúdenia, či by sa akcionárom a veriteľom poskytlo lepšie zaobchádzanie v prípade, ak by inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, vstúpila do bežného konkurzného konania, a to aj (ale nie výlučne) na účely článku 73, členské štáty zabezpečia, aby oceňovanie vykonala nezávislá osoba čo najskôr po tom, ako sa vykonalo opatrenie alebo opatrenia na riešenie krízovej situácie. Toto oceňovanie sa odlišuje od oceňovania vykonaného na základe článku 36.

2. Oceňovaním podľa odseku 1 sa určí:

- a) zaobchádzanie, ktoré by sa na akcionárov a veriteľov alebo príslušných systémov na ochranu vkladov vzťahovalo, ak by inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši a v súvislosti s ktorou sa vykonalo opatrenie alebo opatrenia na riešenie krízových situácií, vstúpila do bežného konkurzného konania v čase, keď sa prijalo rozhodnutie uvedené v článku 82;
- b) skutočné zaobchádzanie, ktoré sa na akcionárov a veriteľov vzťahovalo pri riešení krízovej situácie danej inštitúcie, ktorej krízová situácia sa rieši, a
- c) či existuje akýkoľvek rozdiel medzi zaobchádzaním podľa písmena a) a zaobchádzaním podľa písmena b).

3. Pri oceňovaní sa:

- a) vychádza z predpokladu, že inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši a v súvislosti s ktorou sa vykonalo opatrenie alebo opatrenia na riešenie krízových situácií, vstúpila do bežného konkurzného konania v čase, keď sa prijalo rozhodnutie uvedené v článku 82;
- b) vychádza z predpokladu, že opatrenie alebo opatrenia na riešenie krízových situácií sa neuskutočnilo;
- c) neberie do úvahy akékoľvek poskytnutie mimoriadnej finančnej podpory inštitúcii, ktorej krízová situácia sa rieši.

...“

6 Článok 130 smernice 2014/59, nazvaný „Transpozícia“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty do 31. decembra 2014 uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a administratívne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Členské štáty uplatňujú tieto opatrenia od 1. januára 2015.

Členské štáty však uplatňujú ustanovenia prijaté s cieľom riadiť sa požiadavkami hlavy IV kapitoly IV oddielu 5 najneskôr od 1. januára 2016.“

7 Podľa článku 131 tejto smernice nadobudla táto smernica účinnosť 2. júla 2014, teda dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* 12. júna 2014.

Portugalské právo

8 Portugalský zákonodarca schválil právnu úpravu riešenia krízových situácií bánk zákonným dekrétom č. 31-A/2012 z 10. februára 2012 tým, že ju zaradil pod Regime Geral das Instituições de Crédito e Sociedades Financeiras (všeobecné pravidlá pre finančné a úverové inštitúcie, ďalej len „RGICSF“).

9 Príslušné ustanovenia RGICSF, tak ako vyplývajú zo zákonného dekrétu č. 31-A/2012, teda zneli:

„Článok 145-B

Základná zásada uplatňovania opatrení na riešenie krízových situácií

1 – Pri uplatňovaní opatrení na riešenie krízových situácií treba, s prihliadnutím na sledované ciele spomenuté v predchádzajúcom článku, dbať o to, aby veritelia úverovej inštitúcie znášali v druhom rade a za rovnakých podmienok vyššie straty dotknutej inštitúcie v závislosti od poradia jednotlivých tried veriteľov.

2 – Ustanovenia odseku 1 sa nevzťahujú na vklady zaručené v súlade s článkami 164 a 166.

Článok 145-C

Uplatňovanie opatrení na riešenie krízových situácií

1 – Ak úverová inštitúcia nesplní alebo hrozí, že nesplní podmienky na zachovanie povolenia na výkon svojej činnosti, Banco de Portugal môže uplatniť nasledujúce opatrenia na riešenie krízových situácií v prípade, ak je to nevyhnutné na dosiahnutie ktoréhokoľvek z cieľov uvedených v článku 145-A:

- a) úplný alebo čiastočný predaj obchodnej činnosti inej inštitúcii, ktorá má povolenie na výkon predmetnej činnosti;
- b) úplný alebo čiastočný prevod obchodnej činnosti na jednu alebo viaceré preklenovacie banky.

2 – Banco de Portugal uplatní opatrenia na riešenie krízových situácií, ak považuje za nepravdepodobné, že úverovej inštitúcii sa podarí v primeranej lehote uskutočniť úkony potrebné na obnovu primeraných podmienok týkajúcich sa stability a dodržiavania prudenciálnych ukazovateľov.

3 – Na účely odseku 1 sa predpokladá, že je veľmi pravdepodobné, že úverová inštitúcia nesplní podmienky na zachovanie povolenia na výkon svojej činnosti, ak okrem iných odôvodnených skutočností, ktorých relevantnosť musí posúdiť Banco de Portugal s prihliadnutím na ciele uvedené v článku 145-A, nastane niektorá z nasledujúcich okolností:

- a) úverová inštitúcia utrpela straty, ktoré môžu ohroziť základné imanie, alebo existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že k tomu v krátkej dobe dôjde;
- b) aktíva úverovej inštitúcie sú nižšie než jej jednotlivé záväzky alebo existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že k tomu v krátkej dobe dôjde;
- c) úverová inštitúcia nie je schopná plniť si záväzky alebo existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že k tomu v krátkej dobe dôjde.

4 – Uplatnenie opatrení na riešenie krízových situácií nie je podmienené predchádzajúcim uplatnením nápravných opatrení.

5 – Uplatnenie opatrenia na riešenie krízovej situácie nemá vplyv na možnosť kedykoľvek uplatniť jedno alebo viaceré nápravné opatrenia.

...

Článok 145-F

...

5 – Na účely predaja uvedeného v odseku 1 sa aktíva, pasíva, podsúvahové položky a spravované aktíva vybrané Banco de Portugal musia oceniť k okamihu prevodu, pričom toto ocenenie vykoná nezávislá inštitúcia určená samotnou Banco de Portugal v lehote, ktorú stanoví táto banka, na náklady úverovej inštitúcie, s použitím metódy oceňovania založenej na trhových podmienkach a subsidiárne na primeranej hodnote, v rámci ktorej sa musí vziať do úvahy kladná alebo záporná nehmotná hodnota, ktorá vyplýva z predaja pre nadobúdajúcu inštitúciu.

...

Článok 145-H

Majetok a financovanie preklenovacej banky

1 – Banco de Portugal vyberie aktíva, pasíva, podsúvahové položky a spravované aktíva, ktoré sa prevedú na preklenováciu banku v okamihu jej zriadenia.

...

4 – Aktíva, pasíva, podsúvahové položky a spravované aktíva uvedené v odseku 1 sa musia oceniť k okamihu prevodu, pričom toto ocenenie vykoná nezávislá inštitúcia určená Banco de Portugal v lehote, ktorú stanoví táto banka, na náklady úverovej inštitúcie.

...

Článok 145-I

...

3 – Výťažok z predaja sa musí prednostne pomerne použiť na vrátenie:

- a) všetkých súm, ktoré fond na riešenie krízových situácií poskytol v súlade s článkom 145-H ods. 5, do tohto fondu;
- b) všetkých súm, ktoré fond na ochranu vkladov alebo záručný fond poľnohospodárskych družstevných bánk poskytli v súlade s článkom 145-H ods. 6, do týchto fondov.

4 – Po vrátení súm uvedených v predchádzajúcom odseku sa prípadný zostatok výnosu z predaja vráti pôvodnej úverovej inštitúcii alebo do jej konkurznej podstaty v prípade, ak vstúpila do likvidácie.

...“

10 RGICSF boli zmenené zákonným dekrétom č. 114-A/2014 z 1. augusta 2014, ktorým došlo k zmene najmä článkov 145-B, 145-F, 145-H a 145-I. Tieto články majú odvtedy takéto znenie:

„Článok 145-B...

1 – Pri uplatňovaní opatrení na riešenie krízových situácií treba, s prihliadnutím na sledované ciele spomenuté v predchádzajúcom článku, dbať o to, aby:

- a) akcionári úverovej inštitúcie prednostne znášali straty dotknutej inštitúcie;
- b) veritelia úverovej inštitúcie znášali v druhom rade a za rovnakých podmienok ostatné straty dotknutej inštitúcie v závislosti od poradia jednotlivých tried veriteľov;
- c) nijaký veriteľ úverovej inštitúcie neznášal vyššie straty, než aké by mu vznikli, ak by inštitúcia vstúpila do likvidácie.

...

3 – Ak sa po skončení likvidácie úverovej inštitúcie, ktorej sa týka opatrenie na riešenie krízovej situácie, zistí, že veritelia uvedenej inštitúcie, ktorých pohľadávky neboli prevedené na inú úverovú inštitúciu alebo preklenovaciu banku, znášali vyššie straty, než aké by v súlade s oceňovaním stanoveným v článku 145-F ods. 6 a v článku 145-H ods. 4 podľa odhadu znášali v prípade, ak by inštitúcia bezprostredne pred uplatnením opatrenia na riešenie krízovej situácie vstúpila do likvidácie, títo veritelia majú nárok na vyplatenie rozdielu z fondu na riešenie krízových situácií.

Článok 145-F...

...

6 – Na účely článku 145-B ods. 3 oceňovanie uvedené v predchádzajúcom odseku zahŕňa aj odhad miery vymožitelnosti pohľadávok každej triedy veriteľov podľa poradia stanoveného zákonom v prípade likvidácie úverovej inštitúcie bezprostredne pred uplatnením opatrenia na riešenie krízovej situácie.

...

Článok 145-H

...

4 – Aktíva, pasíva, podsúvahové položky a spravované aktíva vybrané v súlade s odsekom 1 sa musia oceniť k okamihu prevodu, pričom toto oceňovanie vykoná nezávislá inštitúcia určená Banco de Portugal v lehote, ktorú stanoví táto banka, na náklady úverovej inštitúcie a toto isté oceňovanie na účely článku 145-B ods. 3 musí zahŕňať aj odhad miery vymožitelnosti pohľadávok každej triedy veriteľov podľa poradia stanoveného zákonom v prípade likvidácie pôvodnej úverovej inštitúcie bezprostredne pred uplatnením opatrenia na riešenie krízovej situácie.

...

Článok 145-I

...

3 –... :

- a) všetkých súm, ktoré fond na riešenie krízových situácií poskytol v súlade s článkom 145-H ods. 6, do tohto fondu;
- b) všetkých súm, ktoré fond na ochranu vkladov alebo záručný fond Crédito Agrícola Mútuo poskytli v súlade s článkom 145-H ods. 7, do týchto fondov.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 11 BES bola jednou z hlavných úverových inštitúcií v portugalskom bankovom systéme.
- 12 Z dôvodu jej finančnej situácie a existencie vážneho a závažného rizika nesplnenia záväzkov z jej strany bolo voči tejto úverovej inštitúcii prijaté rozhodnutie o riešení krízovej situácie, ktoré 3. augusta 2014 prijala Banco de Portugal (ďalej len „opatrenie na riešenie krízovej situácie“).
- 13 Opatrenie na riešenie krízovej situácie, ktoré bolo prijaté na základe RGICSF, zmeneného zákonným dekrétom č. 114-A/2014, najmä spresňuje, že bez jeho urýchleného schválenia by BES nevyhnutne čelila pozastaveniu platieb a odňatiu povolenia vykonávať činnosť ako úverová inštitúcia, a v dôsledku toho by jej hrozil vstup do likvidácie, čo by predstavovalo značné systémové riziko a vážne ohrozenie finančnej stability.
- 14 Toto opatrenie malo za následok vznik preklenovacej banky Novo Banco, na ktorú boli prevedené určité aktíva, pasíva, podsúvahové položky a aktíva, ktoré BES spravuje.
- 15 BPC Lux 2 a i. sú držiteľmi podriadených dlhopisov, ktoré vydala BES. Massa Insolvente priamo alebo nepriamo vlastnila podiely na základnom imaní BES.
- 16 Pred vnútroštátnymi súdmi BPC Lux 2 a i., ako aj Massa Insolvente napadli opatrenie na riešenie krízovej situácie a v tejto súvislosti najmä tvrdili, že toto opatrenie bolo prijaté v rozpore s právom Únie.
- 17 Supremo Tribunal Administrativo (Najvyšší správny súd, Portugalsko), teda vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, má na základe dvoch odvolaní, ktoré podali BPC Lux 2 a i., ako aj Massa Insolvente, pochybnosti o zlučiteľnosti uplatniteľnej vnútroštátnej právnej úpravy s právom Únie, najmä so smernicou 2014/59 a článkom 17 Charty. Okrem toho si tento súd vzhľadom na okolnosť, že lehota na prebratie tejto smernice v čase prijatia opatrenia na riešenie krízovej situácie ešte neuplynula, kladie otázku, či portugalský zákonodarca mohol prijatím zákonného dekrétu č. 114-A/2014, ktorým bola čiastočne vykonaná táto smernica, vážne ohroziť cieľ stanovený uvedenou smernicou.

18 Za týchto podmienok Supremo Tribunal Administrativo (Najvyšší správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa právo Únie, predovšetkým článok 17 [Charty] a smernica 2014/59..., najmä jej články 36, 73 a 74, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave uvedenej vyššie, ktorá sa uplatnila v kontexte opatrenia na riešenie krízovej situácie spočívajúceho v zriadení preklenovacej inštitúcie a nástroja na rozdelenie aktív, ktorá, hoci čiastočne prebrala uvedenú smernicu pred uplynutím lehoty na jej prebratie:

- a) nestanovuje uskutočnenie spravodlivého, obozretného a realistického ocenenia aktív a pasív úverovej inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, pred prijatím tohto opatrenia?
- b) nestanovuje vyplatenie prípadnej náhrady založenej na ocenení uvedenom v predchádzajúcom písmene a) inštitúcii, ktorej krízová situácia sa rieši, alebo prípadne držiteľom akcií alebo iných vlastníckych práv, a namiesto toho len stanovuje, že prípadný zostatok výnosu z predaja preklenovacej banky sa vráti pôvodnej úverovej inštitúcii alebo do jej konkurznej podstaty?
- c) nestanovuje, že akcionárom inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, sa vyplatí aspoň tolko, koľko by sa im podľa odhadu vyplatilo, ak by sa inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, likvidovala v plnom rozsahu na základe bežného konkurzného konania, a stanovila uvedený ochranný mechanizmus len pre veriteľov, ktorých pohľadávky sa nepreviedli?
- d) nestanovuje iné oceňovanie než to, ktoré je spomenuté v písmene a), zamerané na určenie, či by sa s akcionármi a veriteľmi v prípade, ak by úverová inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, vstúpila do bežného konkurzného konania, zaobchádzalo priaznivejšie?

2. Môže vnútroštátna právna úprava, akou je právna úprava opísaná v prejednávanej veci, ktorou sa čiastočne preberá smernica 2014/59/EÚ, so zreteľom na judikatúru Súdného dvora vyplývajúcu z rozsudku z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628)..., vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného touto smernicou, najmä jej článkami 36, 73 a 74, v rámci uplatňovania opatrenia na riešenie krízovej situácie?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 19 Keďže, ako vyplýva zo znenia prvej otázky, vnútroštátny súd sa pýta na zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy uplatniteľnej na opatrenie na riešenie krízovej situácie, o ktoré ide vo veci samej, na jednej strane s článkami 36, 73 a 74 smernice 2014/59 a na druhej strane s článkom 17 Charty, je nutné najprv určiť, či sú tieto ustanovenia uplatniteľné na spor vo veci samej.
- 20 V tejto súvislosti treba v prvom rade uviesť, že smernica 2014/59 podľa jej článku 131 nadobudla s výhradou článku 124 účinnosť 2. júla 2014 a že podľa jej článku 130 lehota na prebratie tejto smernice uplynula 31. decembra 2014.
- 21 Z toho vyplýva, že k dátumu prijatia opatrenia na riešenie krízovej situácie 3. augusta 2014 lehota na prebratie smernice 2014/59 neuplynula.

- 22 Podľa ustálenej judikatúry pritom pred uplynutím lehoty na prebratie smernice nemožno členským štátom vytýkať, že ešte neprijali opatrenia na jej vykonanie vo svojich právnych poriadkoch (rozsudky z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 43, a z 27. októbra 2016, *Milev*, C-439/16 PPU, EU:C:2016:818, bod 30, ako aj citovaná judikatúra).
- 23 Z ustálenej judikatúry navyše vyplýva, že smernica môže mať priamy účinok až po uplynutí lehoty stanovenej na jej prebratie do právneho poriadku členských štátov (rozsudok zo 17. januára 2008, *Velasco Navarro*, C-246/06, EU:C:2008:19, bod 25 a citovaná judikatúra).
- 24 Preto, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 35 svojich návrhov, žalobcovia vo veci samej sa nemôžu pred vnútroštátnym súdom odvolávať na články 36, 73 a 74 smernice 2014/59, keďže tieto ustanovenia nie sú uplatniteľné na spor vo veci samej.
- 25 Pokiaľ ide v druhom rade o výklad článku 17 Charty, je potrebné pripomenúť, že podľa jej článku 51 ods. 1 sa jej ustanovenia vzťahujú na členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.
- 26 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že základné práva zaručené v právnom poriadku Únie sa uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, nie však mimo týchto situácií. V rámci toho už Súdny dvor rozhodol, že z hľadiska Charty nemôže posúdiť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nespadá do rámca práva Únie. Ak však takáto právna úprava patrí do pôsobnosti tohto práva, Súdny dvor je v rámci prejudiciálneho konania povinný poskytnúť všetky výkladové prvky potrebné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržiavanie zabezpečuje (rozsudky z 26. februára 2013, *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, a z 13. decembra 2017, *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, bod 33, ako aj citovaná judikatúra).
- 27 Preto na určenie toho, či sa na vnútroštátnu právnu úpravu vzťahuje „vykonanie práva Únie“ v zmysle článku 51 ods. 1 Charty, je nutné spomedzi iných kritérií preskúmať, či je jej cieľom vykonanie ustanovenia práva Únie, aká je povaha tejto právnej úpravy a či táto právna úprava sleduje iné ciele než tie, ktoré zahŕňa právo Únie, hoci môže toto právo nepriamo ovplyvniť, ako aj to, či existuje osobitné ustanovenie práva Únie v tejto oblasti alebo také, ktoré by ho mohlo ovplyvniť (rozsudok z 22. januára 2020, *Baldonado Martín*, C-177/18, EU:C:2020:26, bod 59 a citovaná judikatúra).
- 28 V prejednávanej veci po prvé portugalská vláda vo svojej odpovedi na otázky položené Súdny dvorom uviedla, že prijatie zákonného dekrétu č. 31-A/2012 smerovalo k vykonaniu a splneniu jedného zo záväzkov, ktoré Portugalská republika prijala v rámci memoranda o porozumení o podmienkach hospodárskej politiky zo 17. mája 2011, medzi Portugalskom na jednej strane a spoločnou misou Európskej komisie, Medzinárodného menového fondu a Európskou centrálnou bankou na druhej strane.
- 29 V tejto súvislosti, ako vyplýva z jeho znenia, právnym základom tohto memoranda o porozumení je článok 3 ods. 5 nariadenia Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus (Ú. v. EÚ L 118, 2010, s. 1). Keďže toto nariadenie sa zakladá na článku 122 ods. 2 ZFEÚ, uvedené memorandum o porozumení je súčasťou práva Únie.

- 30 Ako uviedol generálny advokát v bode 48 svojich návrhov, ak členský štát prijme opatrenia na vykonanie záväzkov prijatých v rámci memoranda o porozumení, ktoré je súčasťou práva Únie, treba ho považovať za vykonávajúce toto právo v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.
- 31 Po druhé z návrhu na začatie prejudiciálneho konania výslovne vyplýva, že zákonný dekrét č. 114-A/2014, ktorým bol zmenený zákonný dekrét č. 31-A/2012 pred prijatím opatrenia na riešenie krízovej situácie 3. augusta 2014, predstavuje opatrenie na čiastočné prebratie smernice 2014/59, a teda vykonanie práva Únie v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.
- 32 Z toho vyplýva, ako v podstate uviedol generálny advokát v bode 49 svojich návrhov, že ustanovenia Charty sú uplatniteľné na spor vo veci samej.
- 33 Za týchto podmienok treba konštatovať, že svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 17 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave uplatniteľnej v kontexte opatrenia na riešenie krízovej situácie spočívajúceho v zriadení preklenovacej inštitúcie a nástroja na oddelenie aktív, ktorá:
- nestanovila uskutočnenie spravodlivého, obozretného a realistického ocenenia aktív a pasív úverovej inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, pred prijatím tohto opatrenia,
 - nestanovuje vyplatenie prípadnej náhrady na základe ocenenia uvedeného v predchádzajúcej zarážke inštitúcii, ktorej sa týka riešenie krízovej situácie, alebo prípadne držiteľom akcií alebo iných cenných papierov,
 - nestanovuje, že akcionárom inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, sa nevyplatí nižšia suma, ako je tá, ktorú by dostali, ak by bola inštitúcia v plnom rozsahu zrušená na základe bežného konkurzného konania, pričom takýto ochranný mechanizmus bol prijatý len pre veriteľov, ktorých pohľadávky neboli prevedené, a
 - nestanovuje oceňovanie nezávislé od toho, ktoré je uvedené v prvej zarážke, ktoré by určilo, či by sa s akcionármi a veriteľmi zaobchádzalo priaznivejšie, ak by úverová inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, vstúpila do bežného konkurzného konania.
- 34 Ako vyplýva zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, táto otázka je položená na jednej strane z dôvodu, že Massa Insolvente a BPC Lux 2 a i. pred vnútroštátnym súdom tvrdili, že vnútroštátna právna úprava dotknutá vo veci samej nestanovuje ani uskutočnenie spravodlivého, obozretného a realistického ocenenia aktív a pasív inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, pred jeho prijatím, ani vyplatenie prípadnej náhrady podľa tohto ocenenia inštitúcii, na ktorú sa vzťahuje opatrenie riešenia krízovej situácie, alebo prípadne držiteľom akcií alebo iných cenných papierov. Tieto požiadavky, ktoré sa nachádzajú v článku 36 ods. 9 a 10 smernice 2014/59, majú pritom podľa týchto žalobcov vo veci samej za cieľ splniť požiadavku uvedenú v článku 17 ods. 1 druhej vete Charty, podľa ktorej každé zbavenie majetku musí byť kompenzované v primeranom čase primeranou náhradou.
- 35 Na druhej strane Massa Insolvente a BPC Lux 2 a i. tvrdili, že vnútroštátna právna úprava uplatniteľná na opatrenie na riešenie krízovej situácie, o ktoré ide vo veci samej, v zásade nezaručuje, že akcionári nebudú mať väčšie straty, než aké by utrpeli, ak by bola inštitúcia zrušená

v rámci bežného konkurzného konania (zásada „no creditor worse off“). Takáto požiadavka, ktorá sa nachádza najmä v článkoch 73 a 74 smernice 2014/59, má za cieľ zabezpečiť, aby zásah do vlastníckeho práva nebol neprimeraný v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.

- 36 V tejto súvislosti treba uviesť, že podľa článku 17 ods. 1 Charty každý má právo vlastníť svoj oprávnené nadobudnutý majetok, užívať ho, nakladať s ním a odkázať ho. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada. Užívanie majetku môže byť upravené zákonom v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom.
- 37 V súlade s článkom 52 ods. 3 Charty v rozsahu, v akom táto Charta obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaným v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv, ktoré priznáva EDLP. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv. Z toho vyplýva, že na účely výkladu článku 17 Charty je potrebné zohľadniť judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcu sa článku 1 Protokolu č. 1 k EDLP, ktorý zakotvuje ochranu práva vlastníť majetok, ako minimálny stupeň ochrany [pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 72 a citovanú judikatúru].
- 38 Tak ako Európsky súd pre ľudské práva vždy rozhodol, pokiaľ ide o článok 1 Protokolu č. 1 k EDLP, treba spresniť, že článok 17 ods. 1 Charty obsahuje tri odlišné normy. Prvá, ktorá je vyjadrená v prvej vete a má všeobecnú povahu, konkretizuje zásadu ochrany majetku. Druhá, ktorá sa nachádza v druhej vete tohto odseku, sa týka zbavenia majetku a podmieňuje ho splnením určitých podmienok. Pokiaľ ide o tretiu normu nachádzajúcu sa v tretej vete uvedeného odseku, táto priznáva členským štátom právomoc upraviť užívanie majetku v nevyhnutnej miere v súlade so všeobecným záujmom. Nejde však o pravidlá, medzi ktorými by neexistoval nijaký vzťah. Druhé a tretie pravidlo sa týka osobitných príkladov zásahu do vlastníckeho práva a musia sa vykladať s prihliadnutím na zásadu zakotvenú v prvom z týchto pravidiel (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 25. marca 2014, Vistiňš Perepjolkins v. Lotyšsko, CE:ECHR:2012:1025JUD007124301, § 93, ako aj citovanú judikatúru).
- 39 V prvom rade, pokiaľ ide o otázku, či sa článok 17 ods. 1 Charty uplatňuje na také obmedzenia práva vlastníť akcie alebo cenné papiere obchodovateľné na kapitálových trhoch, o aké ide vo veci samej, treba po prvé uviesť, že ochrana priznaná týmto ustanovením sa týka majetkových práv, z ktorých vzhľadom na dotknutý právny poriadok vyplýva nadobudnuté právne postavenie, ktoré umožňuje nezávislý výkon týchto práv držiteľom a v jeho prospech [rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 69 a citovaná judikatúra].
- 40 V tejto súvislosti, ako v podstate zdôraznil generálny advokát v bode 110 svojich návrhov, akcie alebo cenné papiere obchodovateľné na kapitálových trhoch, o ktoré ide vo veci samej, majú majetkovú hodnotu a priznávajú ich držiteľovi nadobudnuté právne postavenie umožňujúce nezávislý výkon práv, ktoré z nich vyplývajú.
- 41 Okrem toho z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa článku 1 Protokolu č. 1 k EDLP vyplýva, že akcie a cenné papiere obchodovateľné na kapitálových trhoch sa považujú za „majetok“, na ktorý sa môže vzťahovať ochrana zaručená v tomto článku 1 (ESĽP, 20. septembra 2011, Shesti Mai Engineering OOD a i. v. Bulharsko,

CE:ECHR:2011:0920JUD001785404, č. 17854/04, CE:ECHR:2011:0920JUD001785404, § 77; ESĽP, 21. júla 2016, Mamatas a i. v. Grécko, CE:ECHR:2016:0721JUD006306614, § 90; ESĽP, 19. novembra 2020, Project-trade d.o.o. v. Chorvátsko, CE:ECHR:2020:1119JUD000192014, § 75).

- 42 Po druhé je nesporné, že akcie alebo cenné papiere obchodovateľné na kapitálových trhoch, o ktoré ide vo veci samej, boli nadobudnuté zákonným spôsobom.
- 43 Z toho vyplýva, že akcie alebo cenné papiere obchodovateľné na kapitálových trhoch, o ktoré ide vo veci samej, patria do pôsobnosti článku 17 ods. 1 Charty.
- 44 V druhom rade, pokiaľ ide o otázku, či opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, predstavuje zbavenie majetku v zmysle článku 17 ods. 1 druhej vety Charty alebo právnou úpravu týkajúcu sa užívania majetku v zmysle tretej vety tohto ustanovenia, treba uviesť, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je nielen potrebné na účely preukázania existencie zbavenia majetku preskúmať, či došlo k zbaveniu majetku alebo formálnemu vyvlastneniu, ale aj zistiť, či sporná situácia predstavuje faktické vyvlastnenie (pozri v tomto zmysle rozsudok ESĽP, 28. júla 1999, Immobiliare Saffi v. Taliansko, CE:ECHR:1999:0728JUD002277493, § 46; ESĽP, 29. marca 2010, Depalle v. Francúzsko, CE:ECHR:2010:0329JUD003404402, § 78).
- 45 V prejednávanej veci je nesporné, že opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, nestanovilo zbavenie alebo formálne vyvlastnenie dotknutých akcií alebo cenných papierov. Toto opatrenie predovšetkým núteným spôsobom v plnej miere a definitívne nezbavilo ich držiteľov práv vyplývajúcich z týchto akcií alebo cenných papierov [pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 81].
- 46 Pokiaľ ide o otázku, či prijatie takéhoto opatrenia môže viesť k faktickému vyvlastneniu, Massa Insolvente a BPC Lux 2 a i. v podstate tvrdia, že prevod určitých aktív, pasív, podsúvahových položiek a aktív spravovaných BES na Novo Banco, uskutočnený na základe bodu 2 opatrenia na riešenie krízovej situácie v súlade s článkom 145-H RGICSF, zmenených zákonným dekrétom č. 114-A/2014, viedol k značnému odpísaniu hodnoty tejto úverovej inštitúcie.
- 47 V tejto súvislosti aj za predpokladu, že by skutočne išlo o taký prípad, z tejto okolnosti nemožno nevyhnutne vyvodiť, že opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, predstavuje takéto faktické vyvlastnenie. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom, pokiaľ ide o otázku výkladu vnútroštátneho práva, v prvom rade zo znenia článku 145-C RGICSF totiž vyplýva, že opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s touto právnou úpravou sa na úverovú inštitúciu uplatní len v prípade jej preukázaného zlyhania alebo v prípade pravdepodobného zlyhania. Ďalej zo znenia článku 145-I ods. 4 RGICSF vyplýva, že po vrátení preddavkov vyplatených z fondu na riešenie krízových situácií alebo zo záručných fondov sa prípadný zostatok výnosu z predaja vráti pôvodnej úverovej inštitúcii alebo do jej konkurznej podstaty, ak bola v likvidácii. Napokon z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že ak by opatrenie na riešenie krízovej situácie dotknuté vo veci samej nebolo urýchlene prijaté, dotknutá úverová inštitúcia by nevyhnutne smerovala k platobnej neschopnosti a vstúpila by do likvidácie.

- 48 V takom prípade, ako zdôraznil generálny advokát v bodoch 115 a 116 svojich návrhov, by pritom bolo nutné konštatovať, že znehodnotenie aktív, na ktoré sa môže vzťahovať ochrana zaručená v článku 17 ods. 1 Charty, nevyplýva z opatrenia na riešenie krízovej situácie, ale zo zlyhania alebo pravdepodobného zlyhania, v ktorom sa úverová inštitúcia nachádza.
- 49 Z toho vyplýva, že opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, nepredstavuje zbavenie majetku v zmysle článku 17 ods. 1 druhej vety Charty. Nie je preto potrebné skúmať, ako tvrdia žalobkyne vo veci samej, ako bolo pripomenuté v bode 38 tohto rozsudku, či takéto opatrenie spĺňa podmienky stanovené v tejto druhej vete, ktoré sa týkajú najmä existencie dôvodu verejného záujmu na účely zbavenia majetku a včasného uhradenia spravodlivej náhrady.
- 50 Nič to však nemení na tom, že prijatie opatrenia na riešenie krízovej situácie v súlade s právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej a ktorá stanovuje najmä prevod aktív z úverovej inštitúcie na preklenováciu banku, predstavuje právnú úpravu užívania majetku v zmysle článku 17 ods. 1 tretej vety Charty, ktorá môže zasiahnuť do vlastníckeho práva akcionárov úverovej inštitúcie, ktorej ekonomické postavenie je dotknuté, a do práva veriteľov, ako sú držiteľia cenných papierov, ktorých pohľadávky neboli prevedené na preklenováciu inštitúciu.
- 51 Ako vyplýva zo znenia tohto ustanovenia, užívanie majetku môže byť upravené zákonom v miere nevyhnutnej pre všeobecný záujem. V tejto súvislosti z článku 52 ods. 1 Charty vyplýva, že výkon práv zakotvených v Charte môže byť obmedzený, ak je také obmedzenie stanovené zákonom, rešpektuje podstatu týchto práv, je dodržaná zásada proporcionality, je nevyhnutné a skutočne zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných [rozsudky z 21. mája 2019, Komisia/Maďarsko (Užívanie poľnohospodárskych pozemkov), C-235/17, EU:C:2019:432, bod 88, a zo 16. decembra 2020, Rada a i./K. Chrysostomides & Co. a i., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P a C-604/18 P, EU:C:2020:1028, bod 155, ako aj citovaná judikatúra].
- 52 V prejednávanej veci je po prvé nesporné, že obmedzenia výkonu práv uvedených v článku 17 ods. 1 Charty, ktoré obsahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, stanovuje zákon v súlade s uplatniteľnými ustanoveniami RGICSF, zmenenými zákonným dekrétom č. 114-A/2014.
- 53 Po druhé, pokiaľ opatrenie na riešenie krízovej situácie prijaté v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, nemá za následok zbavenie majetku, ale predstavuje právnú úpravu užívania majetku, ako bolo uvedené v bodoch 49 a 50 tohto rozsudku, nemôže zasahovať do samotnej podstaty vlastníckeho práva (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, Adusbef a i., C-686/18, EU:C:2020:567, bod 89).
- 54 Po tretie treba konštatovať, že takéto opatrenie zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou v zmysle článku 52 ods. 1 Charty. Ako totiž vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, prijatie opatrení na riešenie krízovej situácie v bankovom sektore zodpovedá cieľu všeobecného záujmu sledovanému Úniou, a to cieľu zabezpečiť stabilitu bankového systému eurozóny ako celku (pozri analogicky rozsudok z 20. septembra 2016, Ledra Advertising a i./Komisia a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 71, ako aj citovanú judikatúru), ako aj cieľu predísť systémovému riziku (rozsudok zo 16. júla 2020, Adusbef a i., C-686/18, EU:C:2020:567, bod 92, ako aj citovaná judikatúra).

- 55 Po štvrté, pokiaľ ide o otázku, či obmedzenia, ktoré obsahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie vo vzťahu k výkonu práv uvedených v článku 17 ods. 1 Charty, idú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov všeobecného záujmu, o ktoré ide vo veci samej, treba pripomenúť, že vzhľadom na osobitný hospodársky kontext majú členské štáty širokú mieru voľnej úvahy pri prijímaní rozhodnutí v hospodárskej oblasti a sú najspôsobilejšie určiť opatrenia, prostredníctvom ktorých možno dosiahnuť sledovaný cieľ (rozsudok z 13. júna 2017, Florescu a i., C-258/14, EU:C:2017:448, bod 57).
- 56 Okrem toho je nesporné, že Súdny dvor už rozhodol, že je v jednoznačnom všeobecnom záujme, aby sa v celej Únii zabezpečila silná a konzistentná ochrana investorov, spresnil však, že nemožno vychádzať z toho, že tento záujem za každých okolností prevláda nad všeobecným záujmom zabezpečenia stability finančného systému (rozsudok z 19. júla 2016, Kotnik a i., C-526/14, EU:C:2016:570, bod 91). Ochrana takéhoto záujmu členskými štátmi pritom vyžaduje, aby im bola v tejto súvislosti priznaná miera voľnej úvahy [ESLP, 7. novembra 2002, Olczak v. Poľsko, CE:ECHR:2002:1107DEC003041796, § 77; ESLP, 10. júla 2012, Grainger a i. v. Spojené kráľovstvo, CE:ECHR:2012:0710DEC003494010, § 36].
- 57 V prejednávanej veci sa zdá, s výhradou overenia vnútroštátnym súdom, že právna úprava uplatniteľná na opatrenie na riešenie krízovej situácie, o ktoré ide vo veci samej, obsahovala ustanovenia, ktoré dostatočne zohľadňovali postavenie akcionárov a veriteľov dotknutej úverovej inštitúcie a ich záujmy v rámci postupov riešenia krízových situácií vedených v súlade s touto právnou úpravou.
- 58 Pokiaľ ide v prvom rade o veriteľov inštitúcie dotknutej vo veci samej, z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom totiž vyplýva, že veritelia, ktorých pohľadávky neboli prevedené, majú právo na vyplatenie sumy, ktorá nie je nižšia, než je suma, ktorú by získali, ak by bol podnik úplne v likvidácii v rámci bežných konkurzných konaní.
- 59 V druhom rade, pokiaľ ide o akcionárov inštitúcie dotknutej vo veci samej, treba na jednej strane pripomenúť, ako už bolo uvedené v bode 47 tohto rozsudku, že zo znenia článku 145-C RGICSF vyplýva, že opatrenie na riešenie krízovej situácie sa na úverovú inštitúciu uplatní len v prípade jej preukázaného zlyhania alebo pravdepodobného zlyhania. Okrem toho podľa článku 145-B ods. 1 písm. a) RGICSF vzhľadom na ciele opatrení na riešenie krízových situácií sa pri uplatnení opatrenia na riešenie krízových situácií hľadá spôsob, ako najmä zabezpečiť, aby akcionári úverovej inštitúcie znášali ako prví straty dotknutej inštitúcie. Ako však zdôraznil generálny advokát v bode 126 svojich návrhov, je nutné konštatovať, že straty akcionárov bánk v ťažkostiach budú mať v zásade rovnaký rozsah bez ohľadu na to, či ich príčina spočíva na rozsudku o vyhlásení konkurzu alebo na opatrení na riešenie krízovej situácie (pozri analogicky rozsudok z 19. júla 2016, Kotnik a i., C-526/14, EU:C:2016:570, bod 75).
- 60 Na druhej strane z článku 145-I RGICSF vyplýva, že toto ustanovenie obsahuje osobitnú úpravu ochrany práv akcionárov, pričom odsek 4 tohto článku stanovuje, že zostatok výnosu z predaja preklenovacej banky po tom, ako boli poskytnuté sumy zaplatené do fondu na riešenie krízových situácií a záručných fondov, sa vráti banke, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie alebo do jej konkurznej podstaty. S výhradou overenia vnútroštátnym súdom sa však zdá, že takéto ustanovenie v zásade umožňuje zabezpečiť hospodársku neutralitu návrhu na riešenie krízových situácií, a nezavádza pôvodnú úverovú inštitúciu alebo jej konkurznú podstatu sumy vyplývajúcej z predaja aktív preklenovacej banky po vrátení súm, ktoré boli vyplatené rôznymi fondmi ako úvery.

- 61 Za týchto podmienok a vzhľadom na mieru voľnej úvahy uvedenú v bodoch 55 a 56 tohto rozsudku treba konštatovať, že článok 17 ods. 1 tretia veta Charty nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o ktorú ide vo veci samej, ktorá neobsahuje výslovné ustanovenie, ktoré by zaručovalo, že akcionári nebudú mať väčšie straty, než aké by znášali, ak by bola inštitúcia zrušená v čase prijatia opatrenia na riešenie krízovej situácie (zásada „no creditor worse off“).
- 62 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 17 ods. 1 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave uplatniteľnej v kontexte opatrenia na riešenie krízovej situácie, ktorá tým, že v zásade umožňuje zabezpečiť hospodársku neutralitu tohto opatrenia riešenia krízovej situácie a ktorej cieľom je zriadenie preklenovacej inštitúcie a nástroja rozdelenia aktív, vo výslovnom ustanovení nestanovuje:
- uskutočnenie spravodlivého, obozretného a realistického ocenenia aktív a pasív úverovej inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, pred prijatím tohto opatrenia,
 - vyplatenie prípadnej náhrady na základe ocenenia uvedeného v predchádzajúcej zarážke inštitúcii, ktorej sa týka krízová situácia, alebo prípadne držiteľom akcií alebo iných cenných papierov,
 - že akcionárom inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, sa nevyplatí nižšia suma, ako je tá, ktorú by dostali, ak by bola inštitúcia v plnom rozsahu zrušená na základe bežného konkurzného konania, pričom takýto ochranný mechanizmus bol prijatý len pre veriteľov, ktorých pohľadávky neboli prevedené,
 - oceňovanie nezávislé od toho, ktoré je uvedené v prvej zarážke, ktoré by určilo, či by sa s akcionármi a veriteľmi zaobchádzalo priaznivejšie, ak by úverová inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, vstúpila do bežného konkurzného konania.

O druhej otázke

- 63 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či čiastočné prebratie určitých ustanovení smernice 2014/59 členským štátom do vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa riešenia krízových situácií úverových inštitúcií pred uplynutím lehoty na jej prebratie môže vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného uvedenou smernicou v zmysle rozsudku z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628).
- 64 Ako bolo uvedené v bodoch 20 až 22 tohto rozsudku, lehota na prebratie smernice 2014/59, ktorá nadobudla účinnosť 2. júla 2014, uplynula 31. decembra 2014, takže Portugalskej republike nemožno vytýkať, že neprijala opatrenia na vykonanie tejto smernice vo svojom právnom poriadku v čase prijatia opatrenia na riešenie krízovej situácie, teda 3. augusta 2014.
- 65 Nič to však nemení na tom, že podľa ustálenej judikatúry sa členské štáty počas lehoty na prebratie smernice, ktorej sú adresámi, musia zdržať prijímania ustanovení, ktoré by mohli vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného touto smernicou (rozsudky z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 45; z 26. mája 2011, *Stichting Natuur en Milieu a. i.*, C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 78, ako aj z 25. januára 2022, *VYSOČINA WIND*, C-181/20, EU:C:2022:51, bod 75).

- 66 Takáto povinnosť zdržania sa platí pre všetky vnútroštátne orgány a musí sa chápať na jednej strane tak, že odkazuje na prijatie akéhokoľvek opatrenia, všeobecného aj konkrétneho, ktoré môže vyvolať takýto ohrozujúci účinok (rozsudok z 11. septembra 2012, *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias a i.*, C-43/10, EU:C:2012:560, bod 57, ako aj citovaná judikatúra). Na druhej strane, teda odo dňa, keď smernica nadobudne účinnosť, sa vnútroštátne súdy členských štátov musia v čo najväčšej miere zdržať takého výkladu vnútroštátneho práva, ktorý by po uplynutí lehoty na prebratie vážne ohrozil dosiahnutie cieľa, ktorý táto smernica sleduje (rozsudky zo 4. júla 2006, *Adeneler a i.*, C-212/04, EU:C:2006:443, bod 123, ako aj z 23. apríla 2009, *VTB-VAB a Galatea*, C-261/17 a C-299/07, EU:C:2009:244, bod 39).
- 67 V prejednávanej veci sa vnútroštátny súd pýta, či zákonný dekrét č. 114-A/2014 z 1. augusta 2014, o ktorom je nesporné, že správne, ale iba čiastočne prebral niektoré ustanovenia smernice 2014/59 tým, že zmenil články 145-B, 145-F, 145-H a 145-I RGICSF, môže svojou povahou vážne ohroziť cieľ stanovený touto smernicou.
- 68 V tejto súvislosti je pravda, že treba pripomenúť, že vnútroštátnemu súdu prináleží, aby posúdil, či vnútroštátne ustanovenia, ktorých zákonnosť je spochybnená, môžu vážne ohroziť cieľ stanovený smernicou (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie*, C-129/96, EU:C:1997:628, body 45 a 46, ako aj z 5. apríla 2011, *Société fiduciaire nationale d'expertise comptable*, C-119/09, EU:C:2011:208, bod 19 a citovanú judikatúru), takéto overenie sa musí nevyhnutne vykonať na základe celkového posúdenia s prihliadnutím na všetky politiky a opatrenia prijaté na dotknutom štátnom území (rozsudok z 26. mája 2011, *Stichting Natuur en Milieu a i.*, C-165/09 až C-167/09, EU:C:2011:348, bod 81).
- 69 Súdny dvor má však právomoc rozhodnúť o otázke, či čiastočné prebratie určitých ustanovení smernice členským štátom pred uplynutím lehoty na jej prebratie môže v zásade vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného touto smernicou.
- 70 V tejto súvislosti treba po prvé uviesť, že Súdny dvor už rozhodol, že členské štáty majú možnosť prijať prechodné ustanovenia alebo vykonať smernicu po etapách. V takýchto prípadoch nesúlad prechodných ustanovení vnútroštátneho práva s príslušnou smernicou alebo neprebratie niektorých ustanovení takejto smernice nemusí nevyhnutne ohroziť ňou stanovený cieľ (rozsudok z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie a i.*, C-129/96, EU:C:1997:628, bod 49). V takom prípade treba totiž konštatovať, že takýto cieľ by mohol byť vždy dosiahnutý konečným a úplným prebratím uvedenej smernice v stanovených lehotách.
- 71 Ako bolo po druhé pripomenuté v bode 66 tohto rozsudku, povinnosť zdržať sa konania, na ktorú Súdny dvor odkázal, najmä v bode 45 rozsudku z 18. decembra 1997, *Inter-Environnement Wallonie* (C-129/96, EU:C:1997:628), sa má chápať tak, že sa týka prijatia akéhokoľvek opatrenia, všeobecného a konkrétneho, ktoré by mohlo vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného dotknutou smernicou.
- 72 Ako však v podstate zdôraznil generálny advokát v bodoch 79 a 80 svojich návrhov, keďže prijatie opatrenia členským štátom má za cieľ prebrať, hoci len čiastočne, smernicu Únie, a toto prebratie je správne, prijatie takéhoto čiastočného opatrenia na prebratie nemožno považovať za také, ktoré by svojou povahou mohlo vyvolať takýto ohrozujúci účinok, keďže nevyhnutne prispieva k aproximácii vnútroštátnych právnych predpisov a smernice, ktorú táto právna úprava preberá, a v dôsledku toho k dosiahnutiu cieľov tejto smernice.

- 73 Z toho vyplýva, že len čiastočné prebratie určitých ustanovení smernice členským štátom pred uplynutím lehoty na jej prebratie v zásade nemôže vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného touto smernicou.
- 74 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že len čiastočné prebratie určitých ustanovení smernice 2014/59 členským štátom do vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa riešenia krízových situácií úverových inštitúcií pred uplynutím lehoty na jej prebratie v zásade nemôže vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného uvedenou smernicou v zmysle rozsudku z 18. decembra 1997, Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, EU:C:1997:628).

O trovách

- 75 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Článok 17 ods. 1 Charty sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave uplatniteľnej v kontexte opatrenia na riešenie krízovej situácie, ktorá tým, že v zásade umožňuje zabezpečiť hospodársku neutralitu tohto opatrenia riešenia krízovej situácie a ktorej cieľom je zriadenie preklenovacej inštitúcie a nástroja rozdelenia aktív, vo výslovnom ustanovení nestanovuje:

- uskutočnenie spravodlivého, obozretného a realistického ocenenia aktív a pasív úverovej inštitúcie, ktorej sa týka opatrenie na riešenie krízovej situácie, pred prijatím tohto opatrenia,
- vyplatenie prípadnej náhrady na základe ocenenia uvedeného v predchádzajúcej zarážke inštitúcii, ktorej sa týka riešenie krízovej situácie, alebo prípadne držiteľom akcií alebo iných cenných papierov,
- že akcionárom inštitúcie, na ktorú sa vzťahuje opatrenie na riešenie krízovej situácie, sa nevyplatí nižšia suma, ako je tá, ktorú by dostali, ak by bola inštitúcia v plnom rozsahu zrušená na základe bežného konkurzného konania, pričom takýto ochranný mechanizmus bol prijatý len pre veriteľov, ktorých pohľadávky neboli prevedené,
- oceňovanie nezávislé od toho, ktoré je uvedené v prvej zarážke, ktoré by určilo, či by sa s akcionármi a veriteľmi zaobchádzalo priaznivejšie, ak by úverová inštitúcia, ktorej krízová situácia sa rieši, vstúpila do bežného konkurzného konania.

2. Len čiastočné prebratie určitých ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014, ktorou sa stanovuje rámec pre ozdravenie a riešenie krízových situácií úverových inštitúcií a investičných spoločností a ktorou sa mení smernica Rady 82/891/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EÚ, 2012/30/EÚ a 2013/36/EÚ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1093/2010 a (EÚ)

č. 648/2012, členským štátom do vnútroštátnej právnej úpravy týkajúcej sa riešenia krízových situácií úverových inštitúcií pred uplynutím lehoty na jej prebratie v zásade nemôže vážne ohroziť dosiahnutie cieľa stanoveného uvedenou smernicou v zmysle rozsudku z 18. decembra 1997, Inter-Environnement Wallonie (C-129/96, EU:C:1997:628).

Podpisy